Նօ. 4592 — 1881 ՄԱՐՏ 9 ՊԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ

ՏԱՍՕՖՐԱՆԿԱ ՄԱՐՏ 21 ՊԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ — Նօ. 4592

22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

—

1298 ՐԷպիւլ Ախր. 21

—

40 ՓԱՐԱ.

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻԻ ԻՐՃԻԵԱՍ

22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

—

1296 ՄԱՐԹ 9

—

40 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՑԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, 19 մարտ

Պիր միլեար ֆրանգլըգ իսթիգրազըն քիւշատ օլունան տեֆթերլէրին գաթինեթիւճէլէրի հալէա մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, եալընըզ Բարիս շէհրինտէ զուհուր իտէն միւշթերիլէր, իսթիգրազը մէզքիւրուն օն պէշ գաթընը իթաւէ քիֆայէթ իտիեօր։

Ինկիլթէրրատա վէ Ալմանիատա զուհուր իտէն միւշթերիլէր, մէզքիւր իսթիգրազըն պիր պուչուգ միսլինէ պալիղ օլուեօր։

Բարիս, 19 մարտ

Պու կիւնլէրտէ մէճլիսի մէպուսանտա միւզաքերէսի միւսամմէմ օլան ուսուլը ինթիխապաթ մէսէլէսի ևզերինէ, Ֆրանսա գապինէթօսունտա պազը իւթիլաֆը էֆքեարըն ճէրէեանը հասէպիլէ, Թէպէտտիւլի վիւքէլա վուգոււ զանն օլունմագտա տըր։

Բարիս, 20 մարտ

Թէպէտտիւլիւ վիւքէլա վէսվէսէլէրի հալէա տէվամ իթմէքտէ տիր, չիւնքի գապինէթօնուն պիր դըւմը, բէյ բուսուլասը միւզաքերէսինէ միւտախէլէյի լազըմէտէն զանն իթտիկի հալտէ, տիկէր գըսմ իսէ պու միւտախէլէյի ըէտտ իթմէքտէ տիր։

Մ. Կամպէթթա, պու կիւն ադա օլունան թիւճճար մէճմուըլընընին ինթիխապընտէ, հազըր պուլունուպ, պիր նութգ իրատ իթմիշ, վէ պունտա, կիւնիւք չըքըլարտան պահս իյլէմիշ, վէ «պէն պէքլենէպիլէճէյիմ, միւսթագպէլ պէնիմ իչին տիր» տէմիշ տիր։

Միւշարիլէյհ իւթթամը նութգունտա, իշճիլէրին ախլէագըլարընը պօզան խաւալաթ էֆքեարընը Թայխիպ իթմիշ, լաքին հիւքիւմէթ պու իշճիլէրէ եարտըմ վէ տիգգաթ իյլէմէլի տիր, տէեռու պէտանը բէյ իյլէմիշ տիր։

Ժէնէրալ Քլէնշան վէֆաթ իթմիշ տիր։

Լօնտրա, 19 մարտ

Լէյթօէն (Սգօչիատա տըր) խապէր վիրիլտիկինէ կէօրէ, զաւէթ չարուգ բաթլար պինլէրճէ խարթաճլար իլէ տօլու օլարագ, Նուվէլ-Օրլէանտան կէլմէքտէ օլան պիր սէֆինէ կէօմիւք խարէսի խարաֆընտան ալող ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր։

ԱԺԱՆՍ ՐԷՕՅԹԸՐ

Լօնտրա, 21 մարտ

Սապըգ Րուսիա իմբէրաթօրունուն ճէնազէսի չըգտան բազար կիւնիւ Դըլըըգ սէրաերնտան ուըու քիւլլիէէ նագլ օլունմուշ տուր, վէ ճիւմլէա կիւնինէ գատար օրատա գալաճագ տըր։ Եարըն բրէնս վէ բրէնսէս տը Կալ, միւթէվէֆֆա իմբէրաթօրուն ճէնազէ ալայընտա հազըր պուլունմագ իչին Բէթրէսպուրկա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։

Լօնտրա, 19 մարտ

Տիւէյլի Թէնէկրաֆ Նէզարէթինտէ մուգիմ Րուսիա սէֆէրաթըն Մ. Ժիէրին կէօնտէրտիկի թահրիրաթըն ալընմըշըն իլէ տիւէյլի էնճէպինէ թէպլիղ օլունան իմբէրաթօրըն ճէնազէսինին թէպլիղամթըրուսհէրէլէրանէսի, խալիճտէ զաէէթ հիւս-

նի թէէսսիւր հուսուլէ կէթիրմիշ տիր։

Մէզքիւր թահրիրաթտա, մէնապիյի միւլքէնին թէմսիլ իչին Րուսիանըն գուվվէյի մանէվիէէ վէ մատտիէէսինին հիւմնի իստիքպալինէ տայիր իմա իտիլէն ֆըգրալա, Րուսիատա օլտուղու կիպի, պուրատա տախի Նիհիլիզմի թէսկինէ մէտար օլաճագ թէտպիրի սէրգէսթիէէ պիր վաա մագամընտա նազար օլունմագտա տըր։

ԹէՎՃԻՀԱԹ

Գօնեա վիլաէէթի վալիսի, Հալէպ վիլաէէթի վալիսի սապըգ Սաիտ բաշա հազրէթլէրինէ։

Տախիլիէ Նէզարէթի ճէլիլէսի էվրագ միւտիրիկի, ըիւսումաթ էմանէթի մէճլիսի ազայի սապըգասընտան Ալի Հայտար էֆէնտիէէ։

Մալիէէ Նէզարէթի ճէլիլէսի մէքթուպճուլուղու, ըիւթպէյի ուլէա սընըֆը սանիսիլէ, մուավինի պուլունան Ալի Շէֆիգ էֆէնտիէէ։

Էնգարէ վիլաէէթի տէֆթէրտարլըղը, ֆապրիգայի հիւմաեունլար միւտիրլիկինտէն միւնֆասըլ Սալիմ էֆէնտիէէ։

Պալգա սանճագը միւթէսարրըֆլըղը, վէքալէթինտէ պուլունան Մէհէմմէտ պէյէ թէվճիհ պույուրուլմուշ տուր։

ՄԻՒԹԷՆԷՎԻՑԷ

Ծիւմաա իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինտէ սիւֆէրա իլէ Օսմանլը մուրախխասլարը եինէ իճթիմա իյլէմիշլէր տիր։

Մէճլիսի միւքեալէմէնին միւզաքերաթընա տայիր մալիւմաթ օլմաերպ, անճագ միւզաքերաթ խարիճինտէ, պու պապտէ սիւֆէրանըն էֆքեարը հագգընտա բէք չօգ ըիվաեաթ տէվէրան իյլէեօր։

Պիր ըիվաեէթէ կէօրէ, սիւֆէրա Պապը Ալինէ թէքլիֆ իտիլէճէք խաթթ իչին հէնուզ իթթիֆագ իթմէմիշլէր տիր։

Տիկէր պիր ըիվաեէթէ նէզարէն, ղալիպա պէօյլէ պիր խաթթ Թայինինի Ալմանիա սէֆիրի գ.օնթ տը Հացֆէլտ հավալէ իթմէքլիք, սիւֆէրա պէյնինտէ թասավվուր օլունուեօր իմիշ։

—Զաթը հազրէթի Բատիշահիին խուսուսի քեաթիպի Րէշիտ պէյ էֆէնտի, տիւնքի կիւն Պապը Ալինէ կէլիպ, պաշ վէքիլ բաշա վէ խարիճիէէ նազըրը բաշա հազրէթլէրինա պազը իրատաթը Սէնիեէյի թէպլիղ իյլէմիշ տիր։

—Եունան մէսէլէսի իչին ադա օլունմագտա օլան մէճալիսի միւքեալէմէտէ խարիճիէէ Նէզարէթի միւսթէշարը Արթին էֆէնտի հազրէթլէրինին տախի մուրախխասա սըֆաթըյլա պուլունմալարը հագգընտա տիւն ադշամ իրատէյի Շահանէ շէրէֆսատըր օլմուշ տուր։

—Եունան մէսէլէսինտէ Պապը Ալինէ միւթէսավվէր օլտուղու պէեանըյլա, ըիվաեէթ օլունան թէքլիֆլէր տրատընտա, Թըրհալա ճիհէթինտէն միւտտարը ճիւզի արազի իլէ պէրապէր, Կիրիտ ճէզիրէսինին Եունանա թէրքի, վէ Եանեա ճիհէթինտէն հիչ պիր վէճհլէ թէքլիֆի պուլունմայաճագը լահանընտա տէվէրան իտիեօր

խուսուս։ Շիմտի պու ըիվաեէթ գուվվէթ պուլուեօր իսէ տէ, պու պապտէ մալիւմաթը ըէսմիէէ եօգ տուր։ (Վագըթ)

—Իրան սէֆիրի Մօհսին խան հազրէթլէրի Թէհրանա ազիմէթէ, եէրինէ Հիւսամ խա Սալթանա հազրէթլէրինին Տէրխասատէթէ սէֆիր գալաճագլարընըն ըիվաեէթ օլունտուղու զազէթլարտա օգունմուշ տուր։

—Գալաթատա պուլունան Թրապիզոնքէթլիլէրտէն, հիւքիւմէթի Սէնիեէ թարաֆընտան 80 պին լիրա իւթիգրազ օլունտուղու, վէ մէպլաղը մէզքիւրուն 56 պին լիրասը չուխա, 10 պին լիրասը սէրկի, վէ 14 պին լիրասը տախի պէտէլի հավալէ վիրմէք իւզրէ նագտէն իթա օլունաճագը Մէսսէնճըրտա մուհարրէր տիր։

—Եէրկէօյ չէհալինէսի Տաքեաէֆէնտիէէ տէօրտիւնճիւ ըիւթպէտէն պիր գըթա նիշանը ալիյի Օսմանի իհսան պույրուլմուշ տուր։

—Թայիֆ նամ վաբօրու Խիւտավէնտիկեար ըէսիֆ Թապուրլարընը ալարագ Կօլօսա կէօթիւրէճէք տիր։

—Եէնի գուրա էֆրատընտան 800 գատարընըն Հիճազ վէ Եէմէն վիլաէէթլէրինէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ իթալի իշխամիշ տիր։

—Քիւրտլէր հալը սիւքիւնէթտէ պուլունուեօրլար։ Իրան բիատէ ասաքիրինտէն 9 ալայ Րումիէէ իլէ Խօյի ճիվարընտա թէհաշշիւտ իյլէմիշ տիր։ Տիկէր 8 ալայ բիատէ Սօղուգպուլագ իլէ Սաւ գալէսինի մուհաֆազա իթմէք իչին մէվագիի մէզպուրէեէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէմիշլէր տիր։ Շիմտիլիք Քիւրտլէրին պիր եէնի իխթիլալընտան գօրգուլմաեօր։

Եղրպէյճան վալիսի ճէտտէսի Ալա իւլ տիւլէ հազրէթլէրի պիր գաչ կիւնէ գատար Թէպրիզէ մուվասէլէթ իտէճէք տիր։

—Ֆարըն ալայը մալիւմաթա կէօրէ, Իսէնտէ պուլունան գըրկ ֆայրիգասը, Եունանիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան սիբարիշ օլունան պիր խայլի սահրա թօբունուն իմալիյէ մէշղուլ պուլունուեօր իմիշ։

—Կէչէն կիւն Հէրիֆին պիրի Պագչէ գաբուսու ճիվարընտաքի Հէլվաճըլարտան պիրիսինէ կիտիպ, «Թահրիր մէմուրու օլան էֆէնտիմ չարշուտա տըր, պիր գըէէ հէլվա իսթէեօր, գաւաթ պիր լիրա պօզտուրաճագ, ուշագընա պիր գըէէ հէլվա իլէ պիր լիրանըն իւսթիւնիւ վէր պէնիմլէ կէօնտէրսին» տէր, հէլվաճը պուննտան պիր կէօնա սույի նիեէթ հիս իտէմէյէրէք, թարթըլըը պիր գըէէ հէլվանըն բարասընը հիսապ իլէ պիր լիրանըն իւսթիւնիւ տախի ուշագընա վէրիպ, հէրիֆիլէ պէրապէր կէօնտէրիր։ պունլար Թահրիր մէմուրունուն պուլունտուղու մահէլլէ կէլինճէ, հէրիֆ հէլվաճը ուշագընա, «պիլիյոր էֆէնտինին Թալիսինը անաճագ տըր, պէքլէ տուրըլըր», տէյիպ իչէրի կիրմէ, հէլվա իլէ բարայը պանա վէր պէն կէօթիւրէյիմ լիրան տէ ալըր սանա վէրիրիմ» տէեէրէք հէլվա գութիւսունու վէ բարայը ալըպ օտատա կիրէր, ուշագ տա պէքլէրտա գալըր։ Թահրիր մէմուրու օտատա պիրիսինին կիրտիկինի կէօրմէնէ, Նէչին կէլտիկինի սորար։

Հէրիֆ Թահրիր իսմինէ իւզրէ պէքճի թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլտուղու ճէվապընը վիրիր, վէ մէքմուր օխուտուղու օտատա օգուտմագ իսթէմէյէրէք օխուտուղու էսնատա, հէրիֆ, «անը պիլէյիմ, կիւտ ճէպինի, կրաֆ սօրատ էտըն հէլվա իշէ կէօնտէրմէյէ, պիրլիկտէ» սազլը վէ «կէլինտիկի» դէրտի տուրտուղու նէզարէթ օլուրգ, միւպէշշիր մէքթուպ, սըր Հէրիֆ պիր բուշուտ սինուրա ալէմինի ալըպ կիտմիշ տիր։

—Վիէննատան մարտըն օն պիրի թարիխիլէ Եվրօբա ղազէթալարընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ մէալինէ նէզարէն, չըմէնտըֆէր մէսէլէսինի միւզաքերէ իթմէք իւզրէ թէշէքքիւլ իտէն գօնֆէրանստա Պուլղար մուրախխասլարը Պուլղարիստան խաթթլարընըն Պէկրատ խաթթլարընա իլսագ խուսուսինի եէրտէ, Մէմլէքէթէյն խաթթլարընըն պիրլէշտիրիլմէլէրինի թէքլիֆ իթմիշլէր իսէ տէ, պու թէքլիֆ մէնաֆիի իգթիսատիեէտէն զիեատէ մէգասըտ բօլիթիգիեէյէ միւթալլիգ պուլունտուղունտան, սայիր մուրախխասլար թարաֆընտան հիւսնի սուրէթլէ թէլագգի օլունմամըշ տըր։

—Գալաթա Թըրնէլինին չըգան սէնէ վարիտաթընըն 12,890 լիրա օլտուղունու, վէ մէսարիֆի վագըա չըգարըլտըղտան սօնրա, գումբանեայա ալթը պին ալթմըշ լիրա վարիտաթ սաֆիէէսի գալտըղընը, մէզքիւր գումբանեանըն տիրէքթօրու ղազէթալար իլէ իլան իթմիշ տիր։

—Տէրխասատէթ իլէ Օտէսա արասընտա մէվճուտ օլան տէնիզ ալթընտաքի թէլէկրաֆ խաթթը Դըըըլարգ, Եվրօբա վէ մահալը սայիրէ իլէ մուխապէրաթը թէլէկրաֆիէէ, Օլօնիա խաթթըյլա վուգու պուլմագտա իսէ տէ, պու սուրէթ մուխապէրաթըն թէճէլլիլինի մուճիպ օլտուղունտան, Եօթէրըն Թէլէկրաֆ Գումբանեանամ Թէլէկրաֆ գումբանեատըրըն Բէթէրսպուրկ նամընտաքի վաբօրու, մէզքիւր խաթթը թամիր իչին, Գօրատէնիզէ կիթմէք իւզրէ, բէնչշէնպիհ կիւնիւ Տէրխասատէթ լիմանընտա վասըլ օլմուշ տուր։

—Վէլա իլէթի զուհուր իթմիշ օլան մահէլլէրտէն պու թէլէկրաֆնամէ կէլէն խապէրլէր, չայեանը մէմնունիյէթ տիրլէր։ Նէճէֆ իլէ Հէնտիէէ պէյնինտէ վագը օլան մահէլլէր, չիֆթէ գօրուտ ալթընտա պուլունմուշ օլուպ, պու գօրուտ տախիլինտէքի մահէլլէրտէ իլէթ ազալմագտա իմիշ։

Վէպա զուհուր իտէն մահէլլէր, Պաղտատըն ճէնուպ ճիհէթինտէ Քէրպէլատան Նէճէֆէ գատար օլան մահէլլէր օլուպ, Նէճէֆ իւմինտէ օլան քէօյ իլէ Միրաթ սահիլինտէ վագը Տիվան գասապասը տախի գօրուտ տախիլինտէ իմիշ։ Գօրուտ տախիլինտէքի արազի խալքընա պիլ ուզունլուղունտա, վէ օթուզ միլ էնինտէ իմիշ։ Շիմտիեէ գատար վուգու պուլան վէֆիէաթ, օն միլ մուրապպա արազինին պիր նիսպէթինէ պալիղ օլմըշ տըր։ Վէպատան վուգու պուլան վէֆիէաթ բէք օ գատար տէհշէթլի սուրէթտէ օլմատըղընտան, Հէրիֆ թահքիքաթ արասընտա ըէսմի միւլքի վէ ասքերի մէմուրլարը գալտըրըլ գուվվէթլէ սահիլինտէ բիրէ Հիւքիւմէթի, Նաճիէէ Ալիէէ խուսուսի իտարէի ... խալքընտաքի թահաֆֆուզ գատարը միւտտաքի մէքթուպլար, հէ պուտ թէլէկրաֆ իլէ խապէր էֆքեարը վէ պուրատա Ֆըլան սուրէթտէ իւզմէէ օլունմագտա տըր։

տան, հիւքիւմէթ չիմտիեէ գատար իթթիխազ օլունան թէտապիրի իհթիեաթիեէտէն իթթիխազ վէ իճրաաթընա տէվամ իտէր իսէ, վէպա մահալլը սիրաեէթ իթմէքսիզին պաշգա, զուհուր իթտիկի եէրտէն տախի եագընտա զայիլ օլմաս մէմուլ գավի իմիշ։

—Պէրլինտէն Թայմիս ղազէթասընա քէշիտէ գըլընան պիր թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, Րումանիա իմարէթինին կէլէճէք մայիստէ սալթանաթա թահվիլի հիւքիւմէթինի գրալլէրի թանըմագ խուսուսունու թասվիպ իտէճէքլէրի սանըլ խապէր իտիլմիշ տիր։ Լաքին պու Թասավվուրա Ավուստրիա տէվլէթինին չէտինէն մուխալէֆէթ իթմիկի կիպի, Ալմանիա տէվլէթի տախի, Ավուստրիանըն սոնթը սատըղը օլմաղը, բրէնս Տուլըն գրալ օլմասընա գարշը կէլէրէք, պարի չիմտիլիք մէզքիւր թասավվուրտան Րումանիանըն ֆէրագաթ կէթիրմէսէ չալըշմագտա իմիշ։

—Թայմիսին Վիէննա մուխապիրի տիեոր քի, Օսմանլըլար իլէ վուգու պուլան միւզաքերաթը տախի իւզերինէ, սիւֆէրա, տէվլէթի Ալիէէնին Եանեա, Մէցօվօ վէ Պրէվէզա մէվգըլըրընի զապթէտէն թէրք իթմէք խուսուսընտա քէֆիլլի, վէ Օսմանլըլար թարաֆընտան իւլէրի սիւրիւլմիւշ սէծալառ գատարլարըն Ֆիրղարլարըն էն սոն տէրէճէսի, Արթա նէհրի օլաճագը էֆքեարընտա գավիճէ իսբաթ օլմուշլար տըր։

Տիկէր թարաֆտան զանն օլունտուղունա կէօրէ, Օսմանլըլար Սալամպրիա խաթթընը թէճավիզ իթմէյիպ, վէ Թէսալիանըն միւհիմ եէրլէրինին տախի աշըլաճաղ կիպի գալմագ միւտալիաթընա իթմէ էֆյէլիեօ, Բէնէ Մէցավօ, Պրէվէզա, Թըրհալա, Եանեա իշի պիր թէրէտտիւտ գատար մէզքիւր տէրէճէսինի վէ պուն ալ Յունան Թէճրապանըն նէֆսի Թըրհալանըն պիր թէրէֆէ իւզմինէ գատար ճէրէեան իյլէտիկի պէլտէնինին տախի պու հուտուտուն տախիլինտէ պուլունմալարընա մուվաֆֆագաթ իթմէկ իսթէմէեէճէքլէր տիր։

ՏԻԿԻՆ ԻՍԿՈՒՀԻ Հ. ՊԱԼԵՕԶԵԱՆ

ՄԱՅՐ ԼՈՂՈՒՖԷԹ ԷՖԷՆՏԻ ՊԱԼԵՕԶԵԱՆԻ

Ցաւ երկարատեւ հիւանդութեան կնքեց իւր մահկանացու կեանքն ընթացքն երեկ, 18/20 մարտի, ի հասակի 65 ամաց Թողլով յանմխիթար սուգ իւր միակ որդին, ազգականներն և բարեկամները։

Հանգուցելոյն յուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի այսօր ժամը 9 1/2ին ի Սուրբ Թագաւոր եկեղեցւոյ Գատըգիւղի, և անտի մարմինը պիտի փոխադրուի ի գերեզման նոյն գիւղի։

Գատըգիւղ, 9/21 մարտ, 1881

ԻԼԱՆ

Պիր միւթէպէր ֆամիլեա աերս վիրմէք իւզրէ եալընըզճա հայճա պիլիր պիր փարժաբէտ արանըըլարընտան, թալիպի օլանըն մագթապա մէզպա միւրաճաաթ իյլէմէսի։

—Մօրնինկ Աովէրթէյզէր ղաղէթասընըն ալտըղը մալումաթա նէզարէն, Ինկիլթէրրանըն Տէրսաատէթ սէֆիրի Մ. Կօշէնին հիւքիւմէթ մաթպուասընա չէքտիկի թէլէկրաֆնամէլէր, Եունան մէսէլէսինին սուլհէն թէսվիյէ օլունապիլէճէկի իւմիտլէրինի միւպէյյին պուլունուեօրլար իմիշ։

—Ռուսիա իմբէրաթօրը ճէալի իւչիւնճիւ Ալէքսանտր թարաֆընտան նէշր օլունան պէյաննամէնին հարֆիյէն թէրճէմէսի տիր․

« Ճէնապը Հագգըն լութֆ ու ինաեէթիյլէ, պիզ քի պիւթիւն Ռուսիալարըն իմբէրաթօրու վէ հաքիմի մութլագը վէ Լէհիսթան գրալը վէ Ֆինլանտա կրանտիւգասըեըզ, թէպաայի սատըգամըզա պէեան իտէրիզ քի, իրատէյի իլահիէ օլարագ, Ռուսիաեա պէգյիւք պիր ֆէլաքէթ իսապէթ իտիպ, մէմլէքէթիմիզին վէլի ընլէյմէթի օլան իքինճի Ալէքսանտր պիր գաչ տէֆա հաեաթը ագիլլէրինէ գաստ իտէն էշգըեանըն տէսթի խայաասէթլէրիյլէ մագթուլէն իրթիհալը տարը պագա իյլէմիշ տիր։

« Էշգըեանը մէրգումէ միւթէվէֆայի միւշարիլէյհաէ, Ռուսիանըն էսաս վէ մէնպայի ազամէթ վէ մամուրիեէթինի կէօրմէքտէ օլտուգլարընտան, հաեաթը ագիլինէ սուի գաստ իյլէմիշլէր տիր։

« Պիզ, Ճէնապը Հագգըն թէնգիտ օլունմազ իրատէսինէ իթաաթ, վէ հաշմէթլու բէտէրիմիզին իսթիրահաթը րուհու իչին Հագգ Թէալաեա տուա իթտիկիմիզ հալտէ, էճտատըմըզըն, եանի պիւթիւն Ռուսիա իլէ թէֆրիգ օլունմազ սուրէթտէ անա մէրպութ օլան Լէհիսթան գրալըղը վէ Ֆինլանտիա կրանտիւգալըղը թախթընա ճիւլուս իթտիք։ Պինաէն ալէյհ, Ճէնապը Հագգըն պիզէ թէֆվիզ էյլէտիկի վազայիֆի ճէսիմէյի մուավէնէթի սամէտանիեէսինէ իսթինատէն գապուլ իտէրիզ։ Ճէնապը Հագգտան, վաթանըմըզըն մամուրիեէթ իչին մուավէլէթըմըզա պիզի մազհար իթմէսինի, վէ քաֆֆէյի թէպաայի սատըգամըզըն իսթիհսալը սաատէթլէրի իչին գուվվէթիմիզին վիւթաեէսինի թէմէննի իտէրիզ։ Էճտատըմըզա իմթիսալէն, հաեաթըմըզը Ռուսիանըն մամուրիէթ վէ սաատէթ վէ շէրէֆինէ հասր իթմէք իւզրէ, բէտէրիմիզին թէմէննիեաթը մուգատտէսէսինի թէճավիւզ իլէ, թէպաայի սատըգամըզըն ճէնապը Հագգա պիզիմ միւթթէհատէն տուաը միւնաճաթ, վէ վէլի ահտըմըզ ֆէխամէթլու Նիգօլա Ալէքսանտրօվիչի տախի թէէմինի սատագաթ իչին եէմինէ տավէթ իտէրիզ։ »

Բէթէրպուրկ, մարտը րումի 1881

—Մէսէնճէրտա կէօրիւլմիւշ տիւր.

« Միւթէվէֆֆա իքինճի Ալէքսանտրըն էն սօն տագըգալարընտա սայիր պաղը թաֆսիլաթ տըր։

« Պիրինճի գումպարա արապանըն ալթընտա բաթլատըգտան սօնրա, պունու պըրագմըշ օլան տէլիգանլը ֆիրար իթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, հէմէն տէրհալ ալըղ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր։

« Ցար գըրըլան արապատան էնիպ, գաթիլէ տօղրու կիթմիշ, վէ « պէն նէ եարարմ քի պանա սուի գաստ իթտին » տէմիշ տիր։

« Պու սըրատա պաշգա արապա կէթիրիլմիշ իսէ տէ, իմբէրաթօր մէվգիի սուի գաստը պիր տահա կէօրմէք կէչիրմէք իսթէմիշ տիր. միւշարիլէյհ արապանըն գըրըլտըղը մահալլէ եագլաշըրքէն հալտէ, գար իչինտէ տօլայ կէօրիւլմէմիշ օլան պիր գումպարա պիրտէն պիրէ իմբէրաթօրուն աեագլարը եանընտան բաթլամըշ, վէ գումպարանըն բարչալարը միւշարիլէյհին պաճագլարընը գըրըբ գօրընը գըմըն ֆըրլաթմըշ, վէ սօլ թարաֆընը տախի զէտէլէմիշ տիր։ Օլ անտէ իքինճի Ալէքսանտր արգաար իւզէրինէ տիւշմիւշ ‘‘ամա,, տէեու ֆիրեատ իթմիշ, վէ էն սօն սէօզիւ պունտան իպարէթ գալմըշ տըր։

‘‘ Միւշարիլէյհ գար իւզէրինտէ եաթըպ գալըրմըշ, վէ արթըգ հիսսիեաթ իմարէսի կէօսթէրմէէյիպ, եալըընըզ նէֆէս ալըպ վէրմիշ տիր։

‘‘ Գըշլըգ սարաեընա նագլ օլունարագ եաթագա եաթըրըլըտըգտան իքի սաաթ օթուզ պէշ տագըգա սօնրա, թագյիլէր միւշարիլէյհին վէֆաթընը խապէր վէրմիշլէր տիր։,,

—Ռուսիա իմբէրաթօրու միւթէվէֆա իքինճի Ալէքսանտրըն իսթիրահաթը րուհու իչին Ֆէնէրտէ Ռում բաթրիգխանէսինտէ տուալար օգունաճագընտան, Ռուսիա վէ Ռումանիա վէ Եունան վէ Սըրպիսթան սէֆիրլէրի տավէթլի օլարագ հազըր պուլունաճագլար տըր։

—Ֆիլիպէտէն Իսթանպուլ ղազէթասընա կէօնտէրիլէն պիր մէքթուպտա, իմբէրաթօր իքինճի Ալէքսանտրըն վէֆաթը միւնասէպէթիլէ կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ տէվայիրի հիւքիւմէթ վէ մագազալար թաթիլի մուամէլաթ իտէրէք, էօյլէյին տախի միւթէվէֆանըն իսթիրահաթը րուհու իչին Պուլկար քիլիսէսինտէ տուալար օգունմուշ տուր։

Մէճլիսի ումումիի վիլաեէթ տախի թաթիլ օլունտուղու միւլլէ, միլլէթ ազալարընըն գալիթանը տախի գօլլարընտա մաթէմ ալէմէթի օլարագ սիեահ գօրտէլալար թագմըշլար տըր։

ԲԱՐԻՍՏԷ ԲՐԼՆԹԱՆ ՆԱՄ ՄԱՂԱԶԱԼԱՐԸՆ ՀԱՐԻԳԻ

Ալաֆրանկա մարտըն 9 ունճու կիւնիւ Բարիստէ Բրէնթան նամ մաղազալարտա տէհշէթլի պիր հարիգ վուգու պուլուպ, մէզքիւր մաղազալարը թէքմիլէն միւհթէրէք գըլմըշ տըր։ Մէզքիւր հարիգին սէպէպի զուհուրը անլաշըլամամըշ տըր։ Անճագ կարսօնլարըն կաղըտը եագտըգլարը զէման, եանկըն զուհուր իթմիշ օլտուղունտան, պունլարտան պիրիսինին խիլաֆը պասիրէթ պիր հարէքէթինտէն նէշէթ իթմիշ օլտուղու զանն օլունմուշ տուր։ Եանկըն մաղազանըն էթրաֆընտա թօբլանմըշ օլան խալգ պէյնինտէ պու պապտէ բէք չօգ շայէալար տէվէրան իթմէքտէ իսէ տէ, պու շայէալարտան հիչ պիրիսինէ էհէմմիեէթ վէրիլէմէզ։ Անճագ պու հարիգին վուգուի, կօղ բաթլամասընտան մը, եօգսա պիր գազատան մը զուհուր իթմիշ օլտուղու հէնուզ թահգիգ գըլընամամըշ տըր։

Աթէշին չըգտըղը մահալլ եագընընտա, տանթէլա կիպի չաբուգ ալէվ ալըր մէվատտ պուլունտուղունտան, հարիգ սիւրաթլէ թէվսի իթմիշ, վէ հալգըր պուլունան մէմուրլար պիր տէրէճէ շաշըրմըշլարընտան, անճագ պիր գաչ տագիգա սօնրա, եաթմըշ օլան մաղազա սահիպի Մ. Ժալըլօեա վուգուի հալի խապէր վէրմիշլէր տիր։ Մէրգում տէրհալ պիր բանթալօն կիյինիպ, զէվճէսինի ուեանտըրմըշ, վէ օ տախի թէլաշընտան պէսլէմէքսինին ֆիստանընը կիյինմիշ, պատէհու Մ. Ժալըլօ, զէվճէսինի մազազատան տիշարը չըգարմըշ, քէնտիսի իսէ մուխաֆազա մաղազանընէ սէյիրթմիշ տիր։ Պու արալըգ տուման բաթէն պիւյիւք նէհրօվէնտի գարըլամըշ օլմաղլէ, թէհլիքէ բէք արթմըշ, վէ ֆէնասը չուրտա քի, հարիգ վուգուընտէ գուլլանըլմագ իւզրէ մախսուս օլան սու մախզէնլէրինին անախթարը, եանկըն մահալլինէ օլարագ մահալլ եագլաշըլամամըշ օլտուղունտան, մահալլ մէզքիւրտէ եագլաշամամըշ պուլունմուշ տուր։ Հօսման պուլվարընտա պուլունան պիր սու մախզէնինին աղըը

տախի աչըլամատըգլարընտան, խըզմէթ քէարլար, Թուլումպաճըլար կէլէնէ գատար պիր սաաթ գատար թէաիւր իթմիշլէր տիր։

Պունունլա պէրապէր, մազազանըն իչինտէ 250 նէֆէր մէմուր պուլունմագլէ, Մ. Ժալըլօ ագըրընա պիր պօրու ալըպ, սօֆատան սօֆաեա գօշմաեա, վէ, «եա՛նկըն վար, եա՛նկըն վար, քէնտինիզի գուրթարընըզ» տէեու պաղըրմաեա պաշլամըշ տըր։ Լաքին մէմուրլար վուգուի հալի գաթէն էվվէլինտէն խապէր ալմըշ օլտուգլարը ճիհէթլէ, քէաֆֆէսի տախի կիթմիշլէր տիր։ Պունլարտան պաղըլարը եաթագտա պուլունտուգլարընտան, ալէլաճէլէ էլպիսէլէրինի կիյինմիշլէր, տիկէրլէրի տախի գօրգուլարընտան նաշի եարը չըպլագ ֆիրար իյլէմիշլէր տիր։ Պունլար պիլա միւշքիլաթ, Հօսման պուլվարընա նազըր օլան 66 նումէրօլու նէրտիվէնտէն չըգըլգըտան սօնրա, գաասէ գուրթարըլմըշ օլմուշլար, վէ պու խուսուստա պիր տէրէճէ տախի մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր։ Մ. Ժալըլօ էն սօնրա տիշարը չըգանլարտան պիրի օլուպ, իւզէրինտէ իսէ բանթալօնտան պաշգա էլպիսէսի պուլունմատըգընտան, մասախարէն եէնի պիր էլպիսէ սաթըն ալըպ կիյինմիշ տիր։

Խըլգաթ մազազատան տիշարը չըգըլըրքէն, եալընըզ պիր գաչ քիշի եարալանըպ, պաշգա պիր գազա օլմամըշ տըր։

Իքի թուլումպաճըլար սաաթ պէշ բաթտէլէրինտէ ճիւար մէրքէզլէրինտէն կէլիպ, փագաթ ալէվլէր սիւրաթլէ թէվսի իթմիշ օլտուղունտան, ումում թուլումպաճըլարըն հիչ պիր ֆայտէսի կէօրիւլէմէմիշ տիր։ Ալէվլէր մազազանըն պիրինճի գաթըլյա էթրաֆընը իհաթա իթմիշ օլտուղունտան, Հօսման պուլվարընա վէ Հավր վէ Բրօվանս սօգագլարընա նազըր օլան բէնճէրէլէրտէն ալէվ չըգտըգտա մէրտէր ֆըրլամագտա պուլունմուշ, վէ իշթէ պու եանատէ պիր չօգ գումաշլարըն եանմասը գօգուսութա ուգադարատան հիս օլունմուշ տուր։ Ալէվլէր վէ գըզըլճըմըր եավլէրին իւսթիւնէ եահըլըպ, հարէքէթին չիւատէթինտէն ճամլար չաթլամըշ, վէ սաաթ ալթը պուչուգ րատտէլէրինտէ Բրօվանս սօգագը թարաֆընտան պիր պօլաարը թուլումպա վէ իմտատ սաքէրի եէթիշիպ, թուլումպաճըլար ճիվար եավլէրին տամլարընա չըգմըշլար, վէ հէր գամըտան թուլումպալարը պօշալթարագ, հարիգին օլ թարաֆա սիրաեէթի գօրգուսունտան մէն իթմիշլէր տիր։ (Տէվ.-Վ.)

ԱԶԳԱՅԻՆ

—

Պիր գաչ տէֆա տըր ղազէթամըզտա եազմըշ տըտըգ օլտուղումուզ միլլէթիմիզ Գաթօլիքլէրի միւթէհայիզանը բէհսալլինինտէն Գազանճեան Սուքիաս աէրրիգագօս իլէ Մոփէս Ամփէրոյեան գէրապայծառըն վէ պիր քաչ բուհանլարըն Բաշհաբէթլէրի վէքիլի մօնսինեօր Վանութէլլի իլէ արա իւլէտիքլէրի տայիրէյի իթթիֆագա հէնուզ տախիլ օլմաշ օլմաեան Տ. Գրիգոր Էնֆիէճեան վարդապետ վէ տիկէր չէնտ նէֆէր բէհսալլի վէ միւթէպէյըեանը միլլէթտէն Տիգր գասէ Միհրան պէյ վէ Նէօչէ գասէ Յակոբ էֆէնտի իլէ պիրլիքտէ պուլունան խալգ, էվվէլքի բազար կիւնիւ քի կիւնի, սիւնէքի բազար կիւնիւ տախի Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ թօբլանարագ, միւմաիլէյհ աէրրիգագօս վէ բիզգօբօս էֆէնտիլէր վէ բէհսալլին իլէ մօնսինեօր Վանութէլլի պէյնինտէ հա-

ռըլ օլան իթթիֆագ վէ իթթիհատ միւնասէպէթիլէ, խալգըն հուգուգու հիւսնիւ հէսապէճանէ, վէ տէրքէար օլան միւշէվվէշ վէ մուալլագ հալէ խիթամ վէրիլմէսի իչին, վագը օլան ռէճվալ հագգընտա մալումաթ վէ իւզահաթ իսթէմիշլէրտիր, Միհրան պէյ վէ Յակոբ էֆէնտի հազարաթը վէ Էնֆիէճեան վարդապետ օլ պապտա էհալիէ պիր թագըմ իւզահաթ վէ մալումաթ իթաալէ իլէ, խուլասայի իֆատէլէրինտէ, կէրչի քէնտիլէրի տախի մէզքիւր իթթիֆագ արզու օլունմաքտա իսէ տէ, պունուն Նամըսուլ սուրէթտէ օլմասը, եանի պունտա գէմանտան պէրի խալգըն հուգուգու իխլալ իտիլմէմէսի լազըմ օլտուղունտան, խալգըն հուգուգու ումում միլլէթէ խալալ կէլմէմէք իւզրէ պուլունմասը լազըմ կէլտիկին, հէր նէ գատար հուգուգը միլլէթ վէ սէվկէթի Ռօմա Գաթօլիք քիլիսէսի ճանիպինտէն խէսատէ օլունմուշ օլտուղու պէյան իլէ նաս վէ ղաղէթալար իլէ սէօյլէնմէքտէ իսէ տէ, պունուն աէյնէն վէ բէտէրէն միլլէթ թէսլիմ խոսումուշ օլմասը ճիհէթլէ, օլ պապտա քիմսէնին վէ հալքըն քէնտիլէրինի պիլէ մալումաթը թամմէ վէ գաթիեէսի պուլունմամագտա օլտուղունտան, վէ պինաէն ալէյհ Գազանճեան Սուքիաս աէրրիգագօս հազրէթլէրինին պիր հէյէթի մէպուսէ իրսալ իլէ, օլ պապտա մալումաթ, վէ միլլէթ վէ թէվկիլ հուգուգունուն թէմինաթը թախսիլ օլունմագ սուրէթինի թէքլիֆ իթմէք, վէ պէմէրաթ էտէպ լազըմ օլունտուղունտան, չէնտ նէֆէր մէպուս իթիխապ օլունմուշ, վէ պու մէպուսլար մալումաթ վէ իւզահաթ ալարագ, խալգա թէպլիղ օլունմագ իւզրէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Պու միւնասէպէթլէ չուրանըը տախի պէեանէ միւսաարաա իտէրիզ քի, պունտան ագըլ, հէր պիր ալէամէթի փարիգա օլմամըզը հալտէ, տիւնքի բազար կիւնիւ Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ իթթիհալինտէ քի թայիրէ գարուսանըա, «էրմէնի-Գաթօլիք միլլէթի գանչէլէրեատը» սէրլէվհասըյլա պիր արզա կէօրիւլմիւշ տիւր։

Աթեւէքի մէքթուպուն միւնտէրիճաթը հագգընտա հիւքիւմէթի Սէնիյյէնին նազարը մէրհամէթ վէ տաալէթլէրինի տավէթ իտէրիզ՝

. . . Խմբագիր,

Մեր այս փոքր Ասիոյ կողմը գտնուող և բնակութիւն հաստատող Զէյթունցիներու ապահովութեամբ ապրելու ի գործ դրած միջոցները ամենուրեք լսուած են։ Նոյն շէներ անցեալ փետրվար 27 ամսաթուով ուրբաթ օր Դարամուսալի սահմանաճանն բլլալով՝ երբ այդ աեմին գիւղէս և բոլոր գիւղերէն ալ բաւական ձիաւորներ որն յարգ տանելով ծախելու՝ որն ալ տուն պիտոյք հոգալու համար Դարամուսալ կիջնան, վերադարձին ժամ գրեթէ խոնին միջոցները, գիւղէս և Դարամուսալէն ժամ ու կէս հեռաւորութիւն ունեցող ճանապարհին վրայ հինգ զինուորեալ ձիաւոր Զէյթունցիներ, որք անոնց դարձին սպասած ըլլալով կը յարձակին վրանին ու անգէն և անպաշտպան ողորմելի գիւղացիներուն ձեռքերն յետին, աչքերնին ալ կապելով՝ որպէս զի չի ճանչնան, ձիերուն լաւն ընտրելով հինգ հատ ձի կառնեն, և մի առ մի վրանին գտնուած յետին ամեն չափի դրամ, օճառ, փիլէմնկ, պղնձեղէն, մեր ժամապէտի եւ որ չկրնալ տալու համար Դարամուսալ գրկած էի, այն ալ՝ ուրիշ անձի մը ժամացոյցն ալ յափշտակելով կը փախչին։

Այս դէպքին վրայ անմիջապէս գիւղիս և թէ Մէրաէկեօլ գիւղէ Թ. խորհուրդը ժողովով աղերսագիր մը ըրին. և քանի մը հոգւոյ առաջնորդութեամբ Դարամուսալի տեղակալին ներկայացուցին, բայց նաեւ Զէյթունցի անգիր և անուս մէկը կը պատասխանէ թէ դուք առնուք ծպտեալ կերպարանքի ներքև ուրիշ ազգ են, ոչ թէ Զէյթունցի. ուստի և ոչ ուշադրութեան արժանաւոր կէտ կը համարի դէպքը, եւ գրեթէ ունայն. միայն թէ մենք զինուոր կը հանենք դուք անհոգ եղիք ըսելով՝ կը վերջացնէ խօսքը։

Իրաւունք ունի այդպէս ըսելու. որ մէկ գանգատանաց ականջ դնելու է, քանզի այս տեսակ պատահմունքներ այլ եւ սովորութիւն եղած է այս կողմերը։ Սակայն պէտք և անհրաժեշտ էր կանուխէն ազդու միջոցներ գործածել այս տեսակ յափշտակութեանց և աւազակութեանց առջեւն առնելու համար. Զարմանալին սա է որ մինչդեռ այս աւազակաբարոյ և արիւնարբու ազգը զինեալ արձակ համարձակ ամենուրեք յափշտակութեանց կը շրջի և ձայն տուող չկայ, իսկ երբ գիւղացի մը ճանապարհի վտանգի համար վրան զէնք կրելով գիւղաքաղաք մտնէ, իբրև ապստամբ և իբրեւ օրինազանց կանորդուի, և անմիջապէս զէնքերն կառնուին տուգանօք հանդերձ. խեղճ օրէնք բռնութեան հարկի տակ միայն կը ճանչցուի. կըսուի թէ հաւասարակաց երջանկութեան և անդորրութեան վայր մը հաստատել անձը քաղցր և երջանիկ կեանք վայելելու իրաւունք չունի. գոհութիւն Աստուծոյ մեզմէն աւելի հանգիստ և երջանիկ կապրին ասոնք։ Ահաւասիկ մեր արդի ցաւալից վիճակը։

Արքունի տուրք հաւաքման համար խստիւ պահանջքներ կըլլան, աղքատը անցեալ տարուան կրած սովալլուկ նեղութենէն քիչ մը բաթափիմ բռաւ, աւարառութիւնք և յափշտակութիւնք ընչից վրայ դրլով՝ ուրկից կը գոյանայ իր հասոյթը, և անոր կը վճարէ իր ներքին և արտաքին պարտքերը. այսօր այդ ինչք և կեանք ապահովութենէ զրկուած վտանգի մէջ ըլլալով՝ չուարած դառն մտածութեանց մէջ կը տարուբերի. որ կողմը դառնաս, կասկած, անվստահութիւն, ճանապարհի վտանգ, վերջապէս մահ։ Ինչ ընելու է այս երկու անխուսափելի չարեաց առջեւ... վերջին խորհրդածութիւն այս մասին Ձեզ ձգելով՝ կընդհատեմ խօսքս. քանզի այս արկածներու վրայով ամենուստեք ալ դանգատներ եղած են և կըլլան ցարդ. անոնք զզուեցան գրելէ. դուք ալ զզուեցաք 'ի հարկէ խօսելէ. քանզի օգուտ և ոչ մի դալը ունեցաք. ինչ և իցէ գրեմ կը գրէ և կը խօսի դարձեալ։

Այն ներկայ ազգասիրութիւնս յուսալով թէ Մանզումէին մէկ անկիւն զետեղել կը հաճիք.

Մնամ մեծարգոյ ազնուութեանդ բարեացակամ

* * *

1881 մարտ 4

յեալադ-տերէ

. . . Խմբագիր,

Հազարաբաձուէթինս մեծաւ շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ հեռեւեալ նուիրատու ազգայնոց ցանկը որ Ս. Ծննդեան առթիւ խեղճալ պատուաւորեաներին մխիթարելու համար՝ ինքնաբերաբար նուիրեցին: Ղշ

Մեծ. էֆէնտիք

Ամեն. Տ. Տ. Մկրտիչ Սրբազան Կաթողիկոսանն Կիլիկիոյ 340

Խաչիկ և Անտոն Հաճեան	432
Սարգիս Թօրանեան	216
Խաչիկ »	216
Սարգիս Կիւլպէնքեան	216
Գրիգոր Խուրտաճեան	200
Աբրահամ Հարէնց և որդիք	200
Մաքպուլեան Եղբարք	155
Աբէթիկ Նէվրուզ	108
Գ. Մ.	108
Սահակ Ղազարոսեան	108
Եղիա Շահպազեան	108
Ռուբէն Գրիգորեան	108
Բապուճեան Եղբարք	108
Բարձրատրճեան ոմն	100
Տօք. Յովհաննէս Քեաթիպեան	100
Յարութիւն Փափազեան	100
Կարապետ Հազարեան	100
Մուրատեան Եղբ.ք. (Կեսարացի)	100
Խաչիկ Կամսարական	100
Տիգրան Գարակէօզ	100
Կիպրիանոս Կիպրիանոսեան	100
Գրիգոր Գարակէօզ	100
Ապտուլլահ Եղբարք	60
Գրիգոր Խնամիրեան	60
Եղիա Պէյլէրեան	60
Յ. Ք. Կիւմիւշեան Եղբարք	60
Պաղի Պապօնեան և Էքիզեան	60
Պօղոս Գաբրիէլեան	54
Յովհաննէս Քէրէստէճեան	54
Յակոբ Տէրունեան	54
Դաւիթ Նարլըեան	54
Կարապետ Զիլճեան	54
Յովհաննէս Պէյլիքճեան	48
Օ. Տիրուհի Կարապետեան	40
Ալիքսան Խօրասանճեան	40
Յովհաննէս Փափազեան	40
Մկրտիչ Պէշիքթաշլը	40
» Մուրատեան	40
Յովհաննէս Մանիսալը	40
Միքայէլ Մամիկոնեան	40
Կարապետ Թիրեաքեան	40
Բարեսէր ոմն	40
Յակոբոս Նարկիւլէճեան	40
Աւետիս Արևեան	40
Գէորգ Թօփալեան	40
Գաբրիէլ Էլիկիւզէլ	40
Յարութիւն Սըվաճեան	40
» Սամանճեան	40
Կարապետ Գափամաճեան	40
Պօղոս Էնքսէրճեան	40
Յակոբ Ս. Պօղոսեան	40
Տօգթ. Թիւրապ	27
Տիկին Վառվառէ Ն. Գարակէօզ	27
Լեւոն Սարգիսօֆ	20
Գրիգոր Գըրըքճեան	20
Գառնիկ Վարդանեան	20
Մելգոն Հալաճեան	20
Նշան Պօյաճեան	20
Միքայէլ Մօմճեան	20
Բարսեղ Ստանպօլլըեան	20
Կարապետ Մութաֆեան	20
Ներսէս Մէրճէմգօլլի	20
Յակոբ Աճառեան	20
Յարութիւն Դրնաճեան	20
Յակոբ Քէչէճեան	20
Միքայէլ Ընքապապեան	20
Մ. Ղազար Մանուկեան	20
Ազարիկ Աստուածատուրեան	20
Տիկին Աղաւնի Յ. Գարակէօզեան	20
Տիկին Թուլիկ Մ. Ֆէնէրճեան	20
Մինաս Տէրունեան	20
Մարգար Գուլագսըզեան	20
Գառնիկ Սարգիսօֆ	20
Մանուկ Գոչումեան	20
Երւանդ Փափազեան	20
Պետրոս Քավաֆեան	20
Խաչիկ Էքմէքճեան	20
Լեւոն Գափամաճեան	108
Ռուբէն Եազըճեան	20
	5725

Մնամք յարգանօք
ի դիմաց Հիւ. Հոգբրձ.

Ատենադպիր — Ատենապետ
Յ. Ֆէնէրճեան — Միքայէլ Յովսէփեան

7 փետր. 1881
Կ. Պոլիս Գրատ. Ազգ. Հիւ.
Մեծ Նոր խան Թ. 49

Ուսման և կրթութեան վերայ խօսելն ու նոցա օգուտը ցոյց տալն աւելորդ է. դա անժխտելի ճշմարտութիւն է դարձած ամենքի համար։

Մատաղ սերունդի կրթութեան համար դպրոցներ են բացվում, հոգացողութիւն է լինում նոցա բարեկարգութեան և ժամանակայարմար ուղղութեան մասին շատ գրրվում է, շատ խօսվում է, շատ վիճաբանվում է։ Բայց մեր մէջ ի՞նչ է լինում ժողովրդեան հասակաւորների կրթութեան համար — և ոչինչ։ Միթէ նոքա ևս հասակաւոր մանուկներ չեն, մի՞թէ նոքա մեղաւոր են, որ նոցա ծնողները հոգս քաշած կամ միջոց ունեցած չեն հոգալու նոցա կրթութեան վերայ — և նոքա պիտի դատապարտած լինին զուրկ մնալու միշտ կըրթութիւնից, քանի հասարակութիւնը կարող էր նոցա համար ևս հոգալ։

Երբ հասարակութեամբ ապրում են մարդիկ, պարտական են և միմեանց օգնելու։ Եթէ հարուստ ու ուսումնականը վայելում են չքւորի աշխատանքը, նորանից ջուր բատանալով, հացթուխի աշխատանքը, որանից պատրաստ հաց ստանալով մսագործից միս և այլ ամենատեսակ մշակի և արհեստաւորի աշխատանքից օգուտ քաղելով, ինչո՞ւ իրանք ևս իրանց ուսումից նրան մաս և բաժին չպիտի հանեն։

Հասակաւորների համար կրթութեան տեղ կարող են լինել կիւրակնօրեայ դպրոցներն և լսարանները։ Այս միջոցները ժողովրդական կըրթութեան բաւական գործածական է մինչև իսկ մեր տաճկահայ եղբարց մէջ, որոնք համեմատաբար աւելի աղքատ են թէ նիւթական և թէ կրթական միջոցներից, մինչդեռ մեր ռուսահայ ազգայինք բնաւ դոցա մասին չեն հոգում։

Ի՞նչ դժուարութիւն կար մեր ուսումնական երիտասարդների համար ընկերութիւնք կազմելով քաղաքի զանազան մասերում մի քանի կիւրակնօրեայ դպրոցներ և լըսարաններ հաստատել, որոնց մէջ թէ գրել կարդալ սովորցնէին և թէ ժողովրդական դասախօսութիւնք անէին գիտութեանց զանազան ճիւղերից, և տարածէին այդպէս ժողովրդի մէջ տարրական գիտութիւն։ Հասարակութեան բարօրութիւնը նորա մէջն է, որ նորա անդամներն, որքան կարելի է, զարգացմամբ և հայեցուածքներով իրար մօտիկ լինին։

Մենք կարծում ենք, որ մեր ուսումնականների վերայ պարտք կայ մի փոքր իջանիլ իրանց բարձրութիւնից և իրանց կենակից հասարակ դասի ժողովրդոց էլ բարձրացնելով նոցա ստոր վիճակից մի տեսակ հաւասարակշռութիւն գցել զարգացման կողմանէ հասարակութեան անդամների մէջ։ Յայտնի բան է մեծ զգուշութեամբ և խոհեմութեամբ պէտք է ձեռնարկել այս գործին և նախապէս խորհըրդով պէտք է պատրաստել իւրաքանչիւր դպրոցի և լսարանի գործունէութեան ծրագիրն, որպէս զի հետևանքը պարզ և որոշ լինի։ Օգուտն անհուն է, և չենք կարծում, որ միջոցներ պակասեն։ Նոյն իսկ կազմուելիք հայ բարեգործական ընկերութիւնը, կարծում ենք, որ չի խնայել իւր նըպաստն այսպիսի մի ձեռնարկութեան, քանի որ նորա նպատակն է նպաստել լուսաւորութեան տարածման հայերի մէջ։ Ժողովրդի կրթութեան հետ և այդպիսի հաստատութեանց միջոցները բնականապէս կաւելնան, որովհետև նոյն իսկ ժողովուրդը նոցա համար կը բանայ աղբիւրներ։

(Մեղու Հայաստանի)

«Պսակում» կարդում ենք հետևեալ լուրերը.

Ամսոյս 25ին կիւրակէ օրը, Ս. Պետրոս և Պօղոս եկեղեցում մեծաշուք հանդիսով քաղաքային խորհրդարանը իւր կողմից կատարեց Գեներալ Արշակ Յարութիւնեան Տէր Ղուկասեանի հոգեհանգիստը։ Հանդիսին ներկայ էին Գ. Նահանգապետը, փոխ-Նահանգապետը, քաղաքիս բոլոր նշանաւոր պաշտօնական անձինքը, քաղաքային խորհրդարանի ձայնաւորները թէ քրիստոնեայ և թէ մահմետական։ Քաղաքային խորհրդարանը վճռեց խոնարհաբար դիմել Նորին Վեհափառութեանը և խնդրել մի եպիսկոպոս հանդիսադիր լինելու համար և Նորին Վեհ. յարգելով խորհրդարանի խնդիրը՝ ուղարկեց Գեր. Գրիգոր եպիսկոպոս Տէր Մատթէոսեանցին որ թէ հանդէսը աւելի շքեղացնելու և թէ հասարակութիւնը յարգելու համար ինքը բարեհաճեց պատարագ մատուցանել։ Ս. Սեղանի առաջ բոլորել էին դպրութիւն անելու Գայեանեան ուսումնարանի աշակերտուհիք, որոնց աջ կողմում-Սեմինարիայի աշակերտները. հանդէսը շքեղաշուք էր։ Իգական քնքոյշ անոյշ ձայնը միացած արական խրոխտ ձայնի հետ մի քաղցր և զմայլելի ներդաշնակաւորութիւն էր կազմում, որ քչոցների ձայնակցութեան ու կնդրկի բուրմանց հետ խառնուելով՝ կոհակ առ կոհակ տաճարի կամարների տակ ծաւալուելով՝ քաղցրախորժ բեկբեկմունքով փչվում էր հանդիսականների սրտի վերայ մի սրտառուչ ու խոր տպաւորութիւն թողնելով։ Եկեղեցու թէ մէջը և թէ բակը բոլորովին լիքն էր ամեն ազգի, ամեն դասակարգի ու սեռի բազմութեամբ։ Պատարագից յետոյ տաճարից դուրս եկան եկեղեցական բոլոր շքեղ հանդիսով և դաւթում կապոյտ երկնքի, արևային դուրալի ճաճանչների տակ կատարեցին հանգուցեալ հայազն Գեներալ Տէր Ղուկասեանի տխուր մահուան հոգեհանգիստը։ Հանդէսը փառաւորուեց Գերապատիւ հանդիսադիր հայր Գրիգոր եպիսկոպոսի խիստ պատշաճ բանախօսութեամբ։

—Թավրիզու ազգային ընթերցարանի գանձապահ Պ. Գէորգ Շահնազարեանցն, երևելի վաճառական Պ. Ա. Միքայէլեանցի հրամանաւ «Մեղուի» այն համարները յանձնում է վառարանի բոցերին, որոնց մէջ տպւում են Պարսկաստանից ուղարկված նամակները։ Ահա ձեզ երևելի գործ։ Աւելի լաւ չէ՞ր, որ կարդալով այդ նամակները արթնանային խոր քնից, և փնտռէին ազգասիրական աղէտութեան յատկութիւնները։

—Արդէն հրապարակապէս յայտնուած է այն մեծ բարերարութիւնը և մեծագործութիւնը մեծ. Պ. Պետրոս Գեանջալեանցի՝ որ նա տեղույս օրիորդաց ուսումնարանի համար յատկապէս շէնք կառուցանելու խոստումը տուած էր, մակարդակը և շինութեան հրամանը, արդէն պատրաստել տուած էր. իսկ այժմ յիշեալ մեծ ազգասէր պարոնը ձեռնարկած է նոյն իսկ շինութեան, վասն զի ամենայն կարևոր պիտոյքը պատրաստ են. ասում են 12-14 հազար ռուբլի ծախս կերթայ։ Փառք և պատիւ մեծ. պարոնին և սորան հետևող հայերին։

—Ախալցխայից մեզ գրում են հետևեալները.

Հայ բնակիչների թիւը է քաղաքում ար. 6310 հոգի, իգ. 5690 հոգի, գիւղերում ար. 1298, իգ. 1250, ուրեմն 7608 ար. 6940 իգ., երկու սեռը միասին 14,548։

Պախուղների թիւը քաղաքում 56, գիւղերում 9, բոլորը 65։

Օրինաւոր ամուսնութենէ ծնունդ եղել է քաղաքի մէջ ար. 187, իգ. 176, իսկ գիւղերում ար. 41, իգ. 38, ընդամենը 442 ծնունդ. արական և իգական սեռի, իսկ ապօրինի ծնունդ չէ եղել։

Ուսումնարաններ քաղաքում 3 ար. սեռի, 2 իգ. սեռի, գիւղերում 2 արական սեռի, բոլորը 7 ուսումնարան։

Արական սեռի ուսանողներ քաղաքի մէջ Կարապետեան ուսումնարանում 271, Վարդանեանի մէջ 150, Լուսաւորչեանի մէջ հին թաղում 49, Մուղրութ գիւղում 28, Ազգօր գիւղում 33, բոլորը միասին 531 ուսանողական սեռի։ Նշիտաբեկեան օրիորդական ուսումնարանում 226, Արշալոյս ուսումնարանում 94, բոլորը միասին 320 ուսանող իգական սեռի, ընդամենը 851 ար. և իգ. սեռի։ Դուցէ 100 էլ աւելի հայ աշակերտ ևս լինեն քաղաքական ուսումնարանում։

Քաղաքի մէջ եղել է ննջեցեալ ար. 168, իգ. 148, գիւղերում ար. 22, իգ. 13, ընդամենը 351 հոգի։

—Փոքր Մամաճ գիւղում, որ մէկ ու կէս ժամ տեղ ճանապարհով հեռու է քաղաքից, կան 25 տունից աւելի հայ բնտանիք, որոնք զգալով կարօտութիւն ուսման իրանք իրանց յանձնել են մի տիրացուի, որ Վարդանեան ուսումնարանում կարդացել է փոքր ժամանակ, մինչև 20 մանուկներ հայերէն կարդալ և գրել սովորցնելու։ Լաւ չէ՞ր լինել, որ թեմական վերատեսուչը այս տնական ուսումնարանը առնելով իւր իրաւանց տակ կազմակերպէր և տար ուղղութիւն ներկայ մանկավարժական պահանջների համաձայն, որը կը լինէր կեդրոնական բարեկարգեալ ուսումնարան, միւս մնացեալ երեք հայաբնակ Սազէլ, Օռալ և Մեծ Մամաճ գիւղերին, որոնք գտնըւում են կէս ժամ ճանապարհններով հեռու, Մեծ Մամաճը արևմտեան, Սազէլը արևելեան, իսկ Օռալը հարաւային կողմերում. սոյն կեդրոնում գտնվում է այդ փոքր Մամաճ գիւղը։ (Բեղ)

ՆՈՐԱՑԻՐ

Գաղղիերէն–Հայերէն Բառարան

43րդ. թերթն հրատարակեցաւ, յորում D գիրն սկսած է և կ'երթայ մինչև ի բառն DEBORDER. գին 43 թերթերուն 64 1/2 դահեկան արծաթ։ Բաժանորդագրուիլ ուղղուելոյ կրնան դիմել առ սեփականատէրը Մեծ. Գ. Ա. Սամանճի–Մամճեան, կ. Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա։ Բաժանորդագրութեան գինն է Կ. Պոլսոյ համար 1 1/2 օսմանեան լիրա վճարելի կանխիկ, Կ. Պոլսէն դուրս երթալիք օրինակներուն վրայ պիտի աւելցուի կազմի և ճանապարհի ծախքը։ Թերթերն ամէն շաբաթ օր կանոնաւորապէս կը հրատարակին և կը վաճառուին ի Ֆրէնկեան գրավաճառանոցի, որ է կեդրոնատեղի, ինչպէս նաև Գափաֆեան և Ղուկասեան գրավաճառաց քով, Արշակ Էֆէնտիի թղթավաճառանոցը ի Ղալաթիա և Վայսի քով ի Մեծ փողոցն Բերայի։

Գին իւրաքանչիւր թերթին 60 փարա արծաթ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Մուխթէսար էմիլէյի, Թալիմի Արէպի վէ Թիւրքի էսէրի քէմթէր, Գալուստ Թիրեաքեան Էրզինճանի։ Խաճէյի Օսմանի. տէր մէքթէպի Րօպէրթ Ամէրիգանի. 50 էյէ բաղկացեալ Թալիմի ֆարիսիյի Թարգմանութիւննն և հետևութիւննն է. որոյ հեղինակն է Վսեմ. Քեամիլ փաշա, հասարակաց կրթութեան պաշտօնեայ. 'Ի գին 100 փարայ. շատ առնողին զեղջ։

Ըլավէյի մինթէխէպաթի խիլասաթ իւլ մինշէաթ, պալիգաթի մուխթալէհա, էսէրի Գալուստ Թիրեաքեան Էրզինճանի. մէքթէպի Րօպէրթ Ամէրիգանի. Իսթանպուլ Բումէլի Հիսարի. 84 էյէ բաղկացեալ, յ'ըսկզբան բարոյական խըրատք տաճկական գրականութեան վերայ պարզ լեզուաւ և վերջերներ խառն ոտանաւորաւ. և յետոյ խառն օրինակք գրագիտութեան, խըրթնաբանութիւնքն փակագծիւ պարզուած. և 'ի վերջոյ Արաբ, Պարս, և Տաճկ. առածներ. և հըրովարտակի օրինակ մի. և առաւելուն ուղղեալ ազգու ուղերձ մի Ասաքմ և Զէնոփ, ճիշդանի երևելի բանաստեղծից, եւն. ոտանաւորք, 'ի գին 10 ղշ. շատ առնողին զեղջ և ոչ զեղջ. վերոգրեալ գրքերը կը վաճառին Վ. Յ. Մարգարեան գրատունը Մէրճան չարշը թիւ 57։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՈՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 18 մարտ

Ինկիլիզ գօնսօլիտի	100-1/16
Լոհամը Ումումիէ աչըլտը	13-1/4
» » գարանտը	13-1/4
1865 Իսթիգրազը	14-1/2
1869 »	14-
1871 »	73-5/8
1872 (Պօնտիւ Թրէզօր)	22-1/2
1873 »	13-1/2
Օսմանլը Պանգասը	12-3/4
Րուսիա իսթիգրազը 1873	96-1/4
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	71-5/8
» իմթիեազլը (շըմէնտը.)	95-7/8
Տէվլէթը Ալիէնին 1877 իսթիգ. բորճը	87-1/8
Տաիրա սանիէէ	74-1/4
Մըսըրըն Րօչիլտ իսթիգրազը	95-
1877 Մաճարիսթան էսհամը	97-1/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	

Բարիս, 19 մարտ

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3 %	84-05
» » 5 %	121-
Լսհամը Ումումիէ աչըլտը	13-40
» » գարանտը	13-25
1865 Իսթիգրազը	72-
1869 »	68-
1873 »	67-
Րումէլի շըմէնտը. Թահվիլա.	43-75
Օսմանլը Պանգասը	572-54
Գրէտի Լիօնէ	940-
Րուս ֆօնտօսու 5 % (1877	94-11/16
Րուսիանըն Շարք իսթիգրազը	60-1/2
Իթալիա ֆօնտօսու	90-70
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	364-37 1/2
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	21-3/8
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-39

Բարիս, (Պուլվար) 19 մարտ

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 5 %	120-91 1/4
Լսհամը Ումումիէ	13-30

Վիէննա, 19 մարտ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	117-60
Րումէլի աէմիր եօլ թահվիլաթը	22-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լսհ. Ում. մարտ 7 ագշ. գր.	14-14
» » մարտ 9 սպհ. աչ.	14-14
» » Էն եւքսէք	14-17
» » Էն աշաղը	14-11
» » Սաաթ 5 տէ	14-15
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	67-
1865 » » 6 % ֆ.	68-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	67-
1872 » (Պօն տիւ Թրէզօր	22-
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	66-
Րումէլի շըմէնտըֆէր	48-
Րաբօր ղուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	10-
Ագչէ ֆայիզի %	09-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	3- 25
Սօսիէթէ ժէն 6 %	4- 15
Իսթանպօլ Պանգասը	8- 50
Սօսիէթէ Օթօման	3- 10
Թրամվայ 5 %	565-
Լավրիօմ (մատէն)	104-
Աքսիօնլարտա իչ եօգ	

ԱԳՉԷԼԵՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ.շ. փ.շ.
Ինկիլիզ լիրասը	109 34
Ֆրանսըզ ալթունու	87-16
Բօլ	90-08
Գրիմեց ալթունու	51-25
Պէեազ մէճիտիյէ	107-25
Մէթալիք	207-
Պէշլիք	212-
Ալթըլգ	127-
Պագըր	670
Գարպօն գայիմէսի գարիք	872

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն եւքսէք	1050-
Էն աշաղը	1050-
Սաաթ 5 տէ	1050-

ԻԼԱՆԱԹ

Թագսիմ ճիվարընտա միւճէտտէտէն ինշա օլունան իւչ պապ տիւքքեանըն նէվմի թէսլիմինտէն իթիպարէն, պիր սէնէլիկի եիւզլիւք այթուն եիւզ ղրշ· հիսապըյլա իճըրա ղըլընան միւզաիտէսինտէ չէհրինէսի այթը եիւզ օթուզ ղրուշտա թալիպի ուհդէսինտէ օլտուղունտան, մարտըն օն պիրինճի չարշէնպիհ կիւնիւ սաաթ տօգուզ պուչուգ օնա գատար հէր գաչ ղրշ· զամմ իտիլիր իսէ գապուլ օլունաճաղը վէ օն իքինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ սաաթ օնա գատար եիկիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա եիւզտէ պէշ զամմ գապուլ իտիլիպ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն վագթը մէզքիւրտէն էվվէլ պէհէր կիւն էվգաֆը հիւմայուն իտարէսինէ ճէնճիւմէնինէ կէլմէլէրի: 1–3

Պէյօղլունտա չէյխ իւլ հարէմ Հիւսէյին աղա մահէլլէսինտէ, Թարլա պաշը ճատտէսինտէ, եիւզ այթմըշ տէօրթ նիւմէրօ իլէ մուրագգամ օլուպ, պիլմիւզայիտէ իճրա եիւզ ղրշ· հիսապըյլա 127,200 ղրշ· թալիպի ուհդէսինտէ թէգարրուր իտէն պիր պապ քեարկիր մէնզիլէ եիւզտէ պէշ ղրուշ զամմ իլէ թալիպ զուհուր իթմիշ օլտուղու ճանիպի Պապը Ալիտէն էմր ու իշար պույրուլմուշ, վէ իշպու թալիպին իսէ իհալէճէ իսմի վէ իգամէթկեահը մալիւմ օլամամասընտան նաշի պուլունամամըշ օլտուղունտան, կէրէք միւմայիլէյհին վէ կէրէք սայիր թալիպ օլան զէվաթըն տօգսան եէտի սէնէսի մարտընըն եէտինճի ճումա իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն չէհրը մէզքիւրուն օն տէօրտունճիւ ճումա իրթէսի կիւնիւ սաաթ օնա գատար մահլուլաթ խազինէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

Խասքեօյ համըմըն Ալիշէ համըմը տա իլամ մահքիւմ պիհ ատէյնի պուլունան մէպալիղի մալիւմէնին թէսվիյէսի զըմնընտա մէտիունին միւլքէթէսարրուֆէ օլտուղու Ագսէրայ ճիվարընտա Ալէմ պէյ մահէլլէսինտէ քեային տօգսան նիւմէրօլու տիւքքեան վէ ֆէվգընտա քեային տօգսան իքի նումէրօլու օտալար պունտան ագտէմ միւզայէտէյէ գօնուլարագ, իճրա եիւզ ղրշ· հիսապըյլա օն իքի պին ղրուշտա թալիպի ուհտէսինտէ թէգարրուր էյլէտիլմիշտէն, եիւզտէ պէշ զամմըյլա զիյատէյէ թալիպ օլանլար վար իսէ նիսանըն բումինին տօգուզունճու բէնճշէնպիհ կիւնիւ գատար Տէրսաատէթ մէրքէզի իճրա տայիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր:

Սէրայը հիւմայուն հաթթապ վէ քեօմիւր անպարլարընտա տօգսան եէտի սէնէյի մալիյեսինէ մահսուս պէն ալընաճագ հաթթապ վէ քեօմիւրին իշպու մարտըն ռումինին տօգուզունճու բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն միւնագասայի ալէնիյեսի իճրա օլունաճագ տըր. իթթայրտա թալիպ օլանլարըն խազինէյի խասսայի Շահանէյէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի: 3–3

AU CAMELIA

ՊԷՅՕՂԼՈՒՏԱ

ԳԱՄԷԼԻԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆՏԱ

Գըշ խիթամընա գատար

ԼԻՔԻՏԱՍԻՕՆ

իճրա գըլընմագտա տըր:

GUÉRISON DES MALADIES DE POITRINE

Միւսիւ Կրիմօլ վէ գումբանեասըյլա վէ Փարիս էճզաճըլարընըն թէրթիպլէրինտէն օլան ՍԻՐՕ Տ'ԻՔՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ նամ միւսթահզէրի, պիւյիւք հիմմէթլէր վէ թէճրիւպէլէր սայէսինտէ հասըլ էտիլմիշ պիր շէյ օլտուղունտան, կեօքիւս խասթալըգլարընտա, էօքսիւրիւկէ, պօղազ տայիր իլլէթլէրէ վէ նէզլէյէ գարշը շիֆասըր օլտուղունտան, վէ զուհուրունտէն էվվէլ էօնիւնիւ ալտըգտան պաշգա, մէզքիւր իլլէթլէրին էն զիյատէ էսքիմիշ օլանլարընը տախի տէֆ իտէր: Պու մուալիճէնին գադր ու գըյմէթինի վէ մէզքիւր սիւրուբտան օլան միւսթահզէ-

Ա· ՏԸՄԻՎԻԼ

ՄԱՂԱԶԱՅԻ ՃԷՏԻՏԻՆ

ԼԻՔԻՏԱՍԻՕՆՈՒ

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ՃԱՏՏԷՅԻ ՔԷՊԻՐԻ Ն· 303

ՖԻԵԱԹԼԱՐԸՆ ԻՃՄԱԼԻ

Բէչլին օլմագ իւզրէ, լիրայի Օսմանի 107 ղրշ· Մէճիտիէ 20 էմթաանըն իւզէրինտէ ֆիաթլար մալիւմ օլան րագգամլար իլէ եազըլմըշ պուլունաճագ տըր.

	Ղըրուշտան	Ղըրուշա
Էրքէք կէօմլէկի կէօքիւս քէթէն եագասը տէօնիւք	60	45
» » » » » տիք	60	45
» » » » եագասըզ	60	45
» » թէքմիլ քէթէն եագասը տիք վէ տէօնիւք	120	75
» » ըէնկլի պասմա եագասը տէօնիւք	40	28
» » » » » տիք	45	32
» » կէճէլիք գըրըթօնտան	45	35
» » ըէնկլի ֆանէլատան		35
Էյրէթի եագա թէքմիլ քէթէն տուղլասը	70	52
Մանիքէթ » » »	120	80
Դօլլու վէ գօլսուզ էրքէք ֆանէլա եէլէք		35
Ուզուն գօլլու ֆանէլա գամզօլ	35	28
Ֆէսթօնլու ֆանէլատան կէմէր	52	35
Եօրկուլու գամզօլ	65	54
Հէր ճինս ալ ինլէքլէրի		50
Գատընլար վէ չօճուգլար իչին եօրկուլու եէլէքլէր		45
Հէր ճինս եօրկումլու եուն միսօլար		35
Ցիմկի բամպագ իչ տօնու	30	22
Քէթէնտէն » »	50	32
Պէեազ ֆանէլա » »	65	50
Եօրկուլու պէեազ » »	50	35
Եօրկուլու բամուգ էմէր » »	40	30
Գատընլար իչին գըրմըզը ֆանէլա բանթալօն	60	45
Եօրկուլու պէեազ եէլէք		35
Էմէր բամուգ եէլէք		30
Էմէր բամուգ էրքէք չօրապը տուղլասը		55
Հէր ճինս պէեազ վէ էսրը բամուգ գատըն չօրապը		
Ըէնկլի բամուգտան գատըն չօրապը չիֆթի		10
Գատընլար իչին ըէնկլի վէ պէեազ եուն չօրապլար		
Չօճուգլար » » » » » » չիֆթի		6
» » եօրկուլու պէեազ վէ ըէնկլի թօղլուգ »		8
Պէեազ վէ ըէնկլի ֆիլտէգօստան գատըն վէ էրքէք չօրապլարը		
Պէեազ վէ ըէնկլի իփէքլի եաղլըգ		
Ինճէ պաթիսթատան ղըվըրնթըլը իշլէմէլի մարգա իլէ եաղլըգլար, տուղլասը	105	80
. . . .	90	70
Հէր ճինս ինճէ պաթիսթատան պէեազ վէ ըէնկլի եաղըլըգլար	60	45
Գատըն վէ էրքէք իչին իփէքլի չէմսիեէլէր		55
Հէր ճինս Ինկլիզ չէմսիեէլէրի էնվայի սապը		70
Զարշաֆլըգ քէթէն պէզի 4 արշըն էնլիլիկինտէ	30	25
Իւչ պուչուգ արշըն էնլիլիկինտէ չարշաֆլըգ ֆրանսըզ պէզի	20	14
Հէր ճինս սուֆրա թագըմը		
Հէր ճինս գատընլար վէ չօճուգլար իչին չարգապլար		

ԳԱՏԸՆԼԱՐԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ԷՄԹԷԱ

Սիեահ թաֆթա, 60 սանթիմէթրօ էնինտէ, արշընը	25	20
Սիեահ ֆայ » » » »	38	30
Ըէնկլի » » » » »		22
Սիեահ տալլը աթլաս » » »		25
» տիւզ »		20
Հէր ճինս եէնի մօտա ըէնկլի աթլասլար		
» » տիւզ վէ տալլը սիեահ գատիֆէ		
» » եէնի մօտա ըէնկլի իփէքլի պիւրիւշ		
» » գատընլար իչին մանթօ		
» » չօճուգլար իչին իշլէմէլի մանթօլար		
» » լաեէթ		
» » վաքթլիգ ֆիսթանլարը		

ԵՈՒՆԼՈՒ ԳՈՒՄԱՇԼԱՐ

Սաֆի եուն գումաշ, 60 սանթիմէթրօ էնինտէ, արշընը	8	5
Եունլու սաթէն ըէնկլի » » » »	10	6
» » » 120 » » »	18	12
» » » » » » »	22	15
Հէր ճինս եունլու վէ իփէքլի մօտա ըէնքլէրտէ տալլը գումաշլար		15
Հէր ճինս եազլըգ եունլու գումաշլար ուճուզ ֆիաթլա		
« » կէօմլէքլիք վէ ֆիթանըլգ ըէնկլի պասմալար		3½
Կէօմլէքլիք չըպուգլու ֆանէլա, արշընը	14	10
» պէեազ » »	9	6

Կէօմլէքլիք ըէնկլի տիւզ ֆանէլա, արշըն	12	8
Սիեահ ալբագ, արշընը		3½
Սիեահ գաշմիր 120 սանթիմ· էնլիլիկինտէ, արշընը	10	8
» » 100 » » »	12	9
» » » » » »	16	12
» » 120 » » »	28	20
» գաշմիր հէր ըէնկտէ 130 սանթիմ· էնլիլիկինտէ, արշընը	50	35
Հէր ճինս պէեազ վէ էմէր կիպիւր պէրտէլէր չիֆթի		40
Տալլը թիւլպէնտ պէրտէլիք արշընը		3
Հէր ճինս եէնի մօտա բօմպասուր պէրտէլէր		
Իյի ճինս թիւլլիւ բիքէ, արշընը		4
Ալէա ճինս գօլտէլէր		35

ՊԷՍԱՂ ԶԱՄԱՇԸՐ

Էլտէ տիքիլմիշ բէրգալ կէօմլէքլէր	25
Իշլէմէլի քէթէն »	48
Կիճէ կէօմլէկի բէրգալ	40
» » քէթէն իշլէմէլի միւզէյյէն	
Էլտէ իշլէմէլի բէրգալ գամզօլլար	24
Բէրգալ բանթալօն	22
» » իշլէմէլի	25
Պասմալը միսօլար	32
Ֆէսթօնլու վէ տանթէլալը միսօլար	55
Հէր ճինս ճէհէզ իչին ազըր պէեազ չամաշըրլար	
Գատընլար իչին հէր ճինս եագա վէ մանիքէթ	

ԷՄԹԱԱՅԻ ՄԻԽԹԷՆԷՎԻԱ

Իրէք չօրապ, պէեազ վէ ըէնկլի, չիֆթի	60
Գըրմըզը բամուգլու մալեա	45

Ղայէթ ուճուզ ֆիաթլէ:
- Հէր ճինս ազըր եէլպազէլէր
- Տանթէլ թօրչօն
- » պըրըթօն
- » վալանսիէն
- » անկլըթէր
- » չանթիյլի
- Իշլէմէլէր
- Սաչագլար վէ խարճլար
- Հէր ճինս տիւյմէլէր
- Սիեահ վէ ըէնկլի աթլաս գօրտէլա
- » » » գատիֆէ »
- Գուշագլըգ »
- Վէլօ իչին պէնէքլի թիւլ
- Սիեահ վէ պէեազ կրէյին
- » գաշմիր վէ մէրինօս շալլար
- Բաչա պաղլարը

ԳԱՏԸՆԼԱՐ ՎԷ ԷՐՔԷՔԼԷՐ ԻՉԻՆ ԷՆՎԱՅԻ ԳՐԱՎԱԹԼԱՐ

Իքի տիւյմէլի էրքէք էլտիվէնի	20	15
Իւչ » գաապըն »	20	15
Իքի » » »	25	20
Իւչ » » »	30	25
Ալթը » » »	50	45
Սէքիզ » » »	60	50
Իւչ » » » բօթիւնէտ	25	20
Տէօրթ » » » »	30	25
Ալթը » » » »	40	30
Սէքիզ » » » »	50	40
Իքի » էրքէք » »	25	20
» » » » Ինկլիզվարի	28	22
» » սուքէրի »	25	20

Պալէտէ իշպու օլունան էմթաանըն ֆիաթլարը 1881 մարտ ալթը. Ցինճի սալը կիւնիւնտէն իթիպարէն պէտ օլունաճագ տըր:

Մէզքիւր Տըմիվիլ մաղազասընտան բէչինան պէհէր Օսմանլը լիրասը գըյմէթինտէ էշեա միւպաեաա իտէնէ ԻՔՐԱՄԷՆ պիրէր պիլէթ վէրիլէճէք օլուպ, մէզքիւր պիլէթէ գուրա խասէթ իթտիկինտէ, գազանան քիւմար իխթիսարիյէ ԷԼԼԻ ՕՍՄԱՆԼԸ ԼԻՐԱՍԸ գըյմէթինտէ էմթաա ախզ իյլէյէճէք տիր:

Հէր պիր գուրանըն քէշիտէսի, պին պէշ եիւզ պիլէթ սաթըլտըգտան սօնրա վուգու պուլաճագ տըր:

լէրտէն Փարդը ագիմինին թանըլմասը իչին, պիր քէրրէ իսթիմալ իտիլիրսէք թաթպիգ իտիլմէսի քեաֆի տիր: Պունուն իսթիմալէսէ, էօքսիւրիւք թէսքին օլուր, կիճէլէրի թէրլէյէն քիմսէնէլէր, մէզքիւր Փէնալըգտան գուրթուլուրլար, վէ քէյֆիյէթլէր բէք չապուգ տուզէլթտէ քեաֆի սըհհէթ վէ գուվվէթ պուլուրլար:

SANTAL MIDY

Ուլում ու ֆիւնուն բէք չօգ իլէրու կիթմիշ օլտուղունտան, վագթիմիզտէ, չօգ էսքի չէյլէր մուաթթալ օլմագլըղա մէճպուր օլմուշլար տըր, վէ օլմագտա տըրլար: Իլաճլար իչինտէ բէք էսքի վէ բէք չէօհրէթ պուլմուշ պիր իլաճ վար տըր, վէ պունունտա իսմի ԳՕՄ ՏԸ ԳՕՊԱՀԻ տիւր քի, նէ օլտուղունու չօգ տէլիգանլըլար պիլիրլէր: Ֆէգաթ իսթիմալ իտէնլէր բէք ալէա պիլիրլէր քի, մէզքիւր հապլարըն իչինտէ պուլունան գօբահի նամ սուեու գօղուսու բէք աղըր օլտուղունտան, հէրքէսին նէֆրէթինի թահրիք իյլէմէքտէ տիր: Շիմտի մէզքիւր իլաճըն եէրինի, հիչ էօյլէ պիր ֆէնա գօղուսու օլմատըգտան պաշգա, չիֆալըշըրըղ ճիհէթիյլէ տախի, տիկէրինտէն չօգ զիյատէ իլէրու պուլունան, եանի Գօմ տը Գօպահիյին օն պէշ կիւնտէ կեօսթէրէճէկի թէսիրի, եալընըզ 2–3 կիւնտէ կեօսթէրէպիլմէքտէ օլան ՍԱՆԹԱԼ ՄԻՏԻ նամ միւալիճէ թութթըլմագտա տըր:

Մէզքիւր միւալիճէյի, Փարիզին չէօհրէթլու էճզաճըլարընտան միւսիւ Միտի, սաֆ Գօմայ Սանտալ աղաճընտան թէրթիպ իյլէմիշ տիր քի, Գօպահի կիպի միտէյի եօրկունլուգ վիրմէսինի, վէ իսթիֆրա կէթիրմէսինի էօյլէ տուրսուն, ուֆաճըգ ուֆաճըգտա հապլար օլտուղունտան, խասթալար բէք գօլայ սութլէթէ եութապիլմէքտէ տիրլէր:

INJECTION AU MATICO

DE GRIMAULT ET Ce.

Բարիստէ վիվիէն սօգագընտա 8 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ մաղազասը մուգիմ Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն, Բէրու մէմլէքէթինտէ հասըլ օլան Մաթիքօ աղաճը եափրագլարընտան թէրթիպ իթմիշ օլտուղու իշպու շըրընկա սուեու, պիր գաչ սէնէ զարֆընտա, սիւնեաթըն հէր թարաֆընտա քէսպի չէօհրէթ իյլէմիշ տիր: Պու իլաճ էն չէտիտ ագընթըլարը տախի (էքուլման) ազ վագթ զարֆընտա էյի իտէր:

ՏԻՐԻՇ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ ԻՉԻՆ ԹԻՐԷ

[illegible]

Կլասկօսա Ճօն Գլարգըն գումբանեասընըն էն ալէա վէ գավի մաքինա թիրէսի, պուրատա, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպուլ մաղազալարընըն քեաֆֆէսինտէ պուլունուպ թօբտան վէրարէչա բարչա, սաթըըն ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա Վօյվօտա սօգագընտա 13 նիւմէրօլու մաղազա վէ Իսթանպօլտա Հաճի Քէօչէք ճատտէսինտէ 64 նիւմէրօլու մաղազա միւրաճաաթ իթմէլէրի:

Միւլքիւք աճէնթօ

ԷՄ· Ժ· ՄԷՐՃԱՆՕՖ